

26 noiembrie – 2 decembrie

Mânia lui Elihu

Textul de memorat: „*Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât sunt de sus căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre.*” (Isaia 55:9)

Iată că s-a încheiat bătălia vorbelor dintre Iov și acești trei bărbați, vorbe care, pe alocuri, sunt profunde, frumoase și adevărate. De câte ori nu cităm și noi din cartea lui Iov, și chiar din cuvântările lui Elifaz, Bildad și Țofar! Și este firesc să cităm pentru că, după cum am văzut, cuvintele lor sunt în mare parte adevărate. Doar că le-au rostit într-un loc nepotrivit, într-un moment nepotrivit și în niște împrejurări nepotrivite. Învățăm de aici, o dată în plus, cât de valoros este adevărul exprimat în Proverbele 25:11-13:

„Un cuvânt spus la vremea potrivită este ca niște mere din aur într-un coșuleț din argint.
Ca o verigă din aur și o podoabă din aur curat, așa este înțeleptul care muștră pentru o ureche ascultătoare.
Ca răcoreala zăpezii pe vremea secerișului, așa este un sol credincios pentru cel ce-l trimite: el înviorează sufletul stăpânului său.”

Din nefericire, cuvintele care i-au fost adresate lui Iov n-au fost așa. Iar tirul criticilor este pe cale să se înteească, pentru că celor trei bărbați care-l condamnau li s-a mai alăturat încă unul!

Duminică, 27 noiembrie – Mesaje de încurajare deplorabile

Criticile n-au încetat nici chiar după frumoasa declarație de credință a lui Iov (Iov 13:15,16). Pe parcursul mai multor capitole, bărbații aceștia au luat cuvântul în mod repetat și au vorbit despre Dumnezeu, despre păcat și moarte, despre dreptate și oameni răi, despre înțelepciune și despre efemeritatea omului.

1. Ce adevăruri sunt exprimate în următoarele texte?

Iov 13:28

Iov 15:14-16

Iov 19:25-27

Iov 28:28

Fiecare participant la confruntare vine cu argumentul lui și niciunul nu renunță la punctul său de vedere. Elifaz, Bildad și Țofar susțin, fiecare în stilul propriu și după agenda proprie, că oamenii primesc în viață ce li se cuvine și că necazurile lui Iov trebuie să fie dreapta pedeapsă pentru niște păcate ale lui. De cealaltă parte, Iov își deplânge fără încetare soarta, convins că nu o merita. Cele două tabere iau cuvântul rând pe rând, reproșându-și reciproc lipsa de argumente.

Însă, în final, niciunul nu înțelege ce se petrecea de fapt. Și cum ar fi putut să înțeleagă? Perspectiva lor, ca a tuturor oamenilor de altfel, este foarte restrânsă. Așadar, una dintre cele mai prețioase lecții pe care le putem desprinde din cartea lui Iov (evidentă deja, la finalul cuvântărilor acestor oameni) este aceea că noi, oamenii, avem nevoie de smerenie atunci când deschidem gura ca să vorbim despre Dumnezeu și despre lucrările Sale. Realitatea este că știm unele adevăruri (chiar multe adevăruri), dar nu știm întotdeauna când și cum să le aplicăm!

Privește la lumea din jurul tău. Cât de limitate sunt cunoștințele noastre despre ea și chiar despre lucrurile cele mai simple din ea?

Luni, 28 noiembrie – Intervenția lui Elihu

De la capitolul 26 la 31, Iov, eroul tragic al relatării, ține o ultimă cuvântare, subliniind cu elocvență și cu înflăcărare ideea pe care a susținut-o de la bun început: *Nu merit niciunul dintre toate aceste necazuri și gata!*

El îi reprezintă aici pe toți cei care suferă fără să fi meritat acest lucru. Și ne punem o întrebare, poate cea mai grea dintre toate: „De ce?” În unele cazuri, răspunsul este relativ simplu. Se întâmplă, într-adevăr, ca oamenii să intre singuri în necaz. Dar în majoritatea cazurilor, la fel ca în cazul lui Iov, explicația aceasta nu este valabilă și întrebarea rămâne fără răspuns.

Spre finalul cuvântării sale, Iov arată că a trăit curat și că n-a făcut nicio faptă care să justifice suferința prin care trecea. Capitolul 31 se încheie cu aceste cuvinte: „Sfârșitul cuvintelor lui Iov” (versetul 40).

2. Citește Iov 32:1-5. Ce se petrece aici și din ce cauză se mânie Elihu pe Iov și pe ceilalți bărbați?

Este pentru prima oară când îl întâlnim pe Elihu în cartea lui Iov. Din moment ce nu este menționat de la început alături de ceilalți trei bărbați, deducem că a sosit mai târziu. Nu știm când anume și-a făcut intrarea în scenă, dar este clar că a participat la câteva cuvântări. Este clar, de asemenea, că nu a fost deloc satisfăcut de răspunsurile pe care le-a auzit, întrucât se repetă de patru ori în acest scurt pasaj că el „s-a aprins de mânie”, în următoarele șase capitole ale cărții, asistăm la încercarea lui Elihu de a-și prezenta cunoștințele și de a oferi o explicație la întrebările iscate de suferința lui Iov.

În Iov 32:2 se spune că Elihu s-a aprins de mânie împotriva lui Iov „pentru că zicea că este fără vină înaintea lui Dumnezeu” - o interpretare distorsionată a cuvintelor acestuia. Ce ne spune atitudinea lui despre precauția de care ar trebui să dăm dovadă când interpretăm cuvintele altora? Cum putem interpreta cuvintele altora în cea mai bună lumină posibilă?

Marti, 29 noiembrie – Elihu Îl apără pe Dumnezeu

De-a lungul secolelor, a curs multă cerneală pe tema cuvântării lui Elihu, unii considerând că dialogul ar lua, odată cu intervenția lui, o nouă turnură. Este greu însă de demonstrat că el ar veni cu o mare noutate sau descoperire. Impresia este mai degrabă că el aduce aceleași argumente ca antevorbitorii lui, care s-au străduit să apere caracterul lui Dumnezeu de acuzația că l-ar fi tratat nedrept pe Iov.

3. Ce adevăruri prezintă Elihu? Ce au ele în comun cu cele prezentate de antevorbitorii lui? De ce sunt și ele la fel de inoportune? Iov 34:10-15

Ce observăm la Elihu, la fel ca la antevorbitorii lui, este frica, teama că Dumnezeu nu este așa cum și l-a imaginat el. El vrea să creadă că Dumnezeu este bun, drept și puternic; și ce altceva face decât să înșire câteva adevăruri despre bunătatea, dreptatea și puterea lui Dumnezeu?

„Căci Dumnezeu vede purtarea tuturor, privește pașii fiecăruia. Nu este nici întuneric, nici umbră a morții unde să se poată ascunde cei ce fac fărădelegea” (Iov 34:21,22).

„Dumnezeu este puternic, dar nu leapădă pe nimeni și este puternic prin tăria priceperii Lui. El nu lasă pe cel rău să trăiască și face dreptate celui nenorocit. Nu-Și întoarce ochii de la cei fără prihană și-i pune pe scaunul de domnie cu împărații, îi așază pentru totdeauna ca să domnească” (Iov 36:5-7).

„Pe Cel Atotputernic nu-L putem ajunge, căci este mare în tărie, dar dreptul și dreptatea deplină El nu le frânge. De aceea, oamenii trebuie să se teamă de El; El nu-Și îndreaptă privirile spre cei ce se cred înțelepți” (Iov 37:23,24).

Dacă toate acestea sunt adevărate, atunci singura concluzie logică pe care o putem trage este că Iov a primit ce i se cuvenea. Ce altă explicație se putea găsi? Elihu încerca în felul acesta să-și protejeze concepția despre Dumnezeu în fața răului atât de cumplit care se abătuse asupra unui om atât de bun ca Iov.

Ți s-a întâmplat ca, în fața unui eveniment sau incident, să te temi pentru credința ta? Cum ai reacționat? Cum ar fi trebuit să reacționezi?

Miercuri, 30 noiembrie – Caracterul irațional al răului

Toți acești patru oameni care credeau în Dumnezeu, care credeau că El este drept, au ajuns într-o dilemă: Cum puteau explica situația lui Iov în mod rațional și logic și, în același timp, în concordanță cu convingerile lor despre caracterul lui Dumnezeu?

Ellen G. White face o precizare interesantă în această privință: „Este imposibil să explicăm originea păcatului și să găsim un motiv pentru existența lui. (...) Păcatul este un intrus, pentru a cărui existență nu se poate găsi niciun motiv. Este misterios, inexplicabil. A-l scuza înseamnă a-l apăra. Dacă s-ar putea găsi vreo justificare sau vreo cauză a existenței lui, ar înceta să mai fie păcat.” - *Tragedia veacurilor*, ed. 2011, p. 405

Am putea înlocui aici cuvântul „păcat” cu un cuvânt cu sens asemănător: „rău”. Atunci pasajul ar suna așa: „Este imposibil să explicăm originea răului și să găsim un motiv pentru existența lui. (...) Răul este un intrus, pentru a cărui existență nu se poate găsi niciun motiv. Este misterios, inexplicabil. A-l scuza înseamnă a-l apăra. Dacă s-ar putea găsi vreo justificare sau vreo cauză a existenței lui, ar înceta să mai fie rău.”

De obicei, când se produce o tragedie, oamenii spun că nu o pot înțelege sau că nu și-o pot explica. Același lucru îl spune și Iov de la bun început în plângerile lui.

Este normal să nu înțelegem, fiindcă răul nu poate fi explicat! Dacă l-am putea înțelege, dacă l-am putea explica, dacă l-am putea reprezenta printr-o schemă logică, atunci n-ar mai fi atât de rău, n-ar mai fi atât de tragic, fiindcă ar servi unui scop rațional.

4. Citește pasajul din Ezechiel 28:12-17 despre căderea lui Satana și despre apariția răului. Ce explicație este dată aici pentru căderea lui?

În acest pasaj este descrisă o ființă perfectă, creată de un Dumnezeu perfect, aflată într-un mediu perfect. Lucifer avea un rang înalt, era plin de înțelepciune și desăvârșit în frumusețe, era acoperit cu pietre scumpe, era „un heruvim ocrotitor” pe „muntele cel sfânt al lui Dumnezeu”. Cu toate acestea, el a devenit corupt și a acceptat să fie dominat de rău. Există ceva mai irațional și mai ilogic decât răul care l-a infectat pe Lucifer?

Din ce experiență a ta ai învățat că răul este irațional și inexplicabil?

Joi, 1 decembrie – Credința și lucrurile neînțelese

Personajele principale din cartea lui Iov sunt niște simpli muritori care vedeau „ca într-o oglindă, în chip întunecos” (1 Corinteni 13:12), care aveau o perspectivă foarte îngustă, o înțelegere foarte limitată despre lumea materială, dar și mai limitată despre lumea spirituală. Interesant că niciunul dintre ei, nici Iov, nu amintește nimic despre rolul Diavolului - cauza directă și imediată a relelor abătute asupra lui Iov. Fiecare, și mai ales Elihu (Iov 36:1-4), crede că are dreptate, dar niciunul nu reușește să explice logic suferința lui Iov. Dar numai Iov este conștient de această neputință.

5. În Iov 1 - 2:10 sunt câteva explicații. Ce întrebări rămân totuși fără răspuns?

Începutul cărții lui Iov ne oferă o perspectivă asupra realității pe care oamenii aceștia nu o aveau. Dar, chiar și în aceste condiții, situația rămâne dificil de clarificat. Suferința lui Iov nu era urmarea răutății lui, ci totul a pornit de la momentul în care Dumnezeu a scos în relief *bunătatea lui*. Așadar, bunătatea și dorința de a-I fi credincios lui Dumnezeu i-au adus atâtea necazuri? Cum explicăm? Dacă ar fi știut Iov cum stăteau lucrurile, nu l-ar fi implorat el oare: „Te rog, Doamne, alege pe altcineva. Dă-mi înapoi copiii, sănătatea, averea!” Iov nu s-a oferit singur să se facă această experiență cu el. Cine ar vrea să se ofere? Cât de drept este ce s-a întâmplat cu el și cu familia lui? Să nu uităm că, deși Dumnezeu a câștigat această bătălie, Diavolul nu s-a recunoscut înfrânt (Apocalipsa 12:12). Atunci, la ce bun? Și chiar dacă din suferința lui Iov a ieșit ceva bun în final, a meritat să se piardă atâtea vieți omenești, a meritat atâtea suferințe? Dacă noi avem întrebări, câte avea Iov!

Avem totuși de învățat ceva foarte important: să trăim prin credință și nu prin vedere, să ne încredem în Dumnezeu și să-I rămânem credincioși chiar dacă nu putem găsi o explicație pentru ce ni se întâmplă! Nu trăim prin credință când totul este explicat logic până la cel mai mic detaliu. Dar trăim prin credință când ne încredem în Dumnezeu și ascultăm de El, chiar dacă nu înțelegem ce ni se întâmplă.

În ce situații sau probleme ai nevoie să-ți pui încrederea în Dumnezeu? Cum îți poți consolida încrederea, chiar dacă nu ai răspunsuri?

Vineri, 2 decembrie – Un gând de încheiere

Scriitorul John Hedley Brooke comentează la un moment dat despre filosoful german Immanuel Kant (1724-1804) și despre efortul acestuia de a înțelege limitele cunoașterii umane și mai ales ale cunoașterii lucrării divine. Pentru Kant, „justificarea căilor lui Dumnezeu în fața omului era o chestiune de credință, nu de cunoaștere. Ca exemplu de atitudine corectă în fața adversității, Kant l-a dat pe Iov, un om care a fost lipsit de absolut tot, în afară de o conștiință curată. Supunându-se hotărârii divine, el a avut dreptate să se opună sfatului prietenilor care încercaseră să găsească o explicație logică pentru suferința lui. Punctul forte al poziției lui l-a constituit faptul că știa ce nu știa: motivul pentru care Dumnezeu îngrămădise atâtea neazuri asupra lui.” - *Science and Religion*, p. 207-208

Mai întâi cei trei prieteni ai lui Iov și apoi Elihu au crezut că puteau să explice neazurile lui Iov, judecând, pur și simplu, de la cauză la efect. Cauza era păcatul lui Iov, efectul era suferința. Nimic mai clar, mai logic și mai solid din punct de vedere teologic! Și totuși, raționamentul lor era greșit. Deducem de aici că realitatea și Dumnezeul care a creat și care susține această realitate nu se comportă neapărat potrivit cu ce știm noi despre El și despre lumea pe care a creat-o.

BIBLIA ȘI CARTEA ANULUI – STUDIU LA RÂND

Biblia: Psalmii 18-24

1. Cum îl tratează Dumnezeu pe poporul care se smerește?
2. Ce se poate auzi fără vorbe?
3. Cu ce anume se compara psalmistul ajuns de ocara oamenilor?
4. Cine va căpăta binecuvântarea Domnului?

Cugetări de pe Muntele Fericirilor, capitolul 1

5. De ce împărtășeau și ucenicii așteptarea generală după un împărat pământesc?